

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

23.12.2011

м.Київ

№ 353

Про Цільову комплексну програму
НАН України з наукових космічних
досліджень на 2012-2016 рр.

У постановах Президії НАН України від 10.10.2007 № 260 та від 23.06.2010 № 184 відзначена важливість розвитку космічних досліджень в Національній академії наук України та передбачена участь установ НАН України в реалізації проектів Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2008-2012 роки (далі – Програма).

Загалом понад 30 наукових установ НАН України здійснюють сьогодні цілеспрямовані космічні дослідження.

Зокрема, Інститут космічних досліджень НАН України та НКА України в кооперації з іншими установами реалізував проект «Потенціал» на борту супутника «Січ-2», запуск якого успішно відбувся у 2011 р. Центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України в кооперації з іншими установами виконує дослідження Землі за допомогою інформації, отриманої з космічних апаратів. Радіоастрономічний інститут НАН України спільно з Національним центром управління та випробувань космічних засобів здійснив дооснащення радіотелескопа РТ-70 приймальною апаратурою з метою проведення досліджень з використанням космічної обсерваторії «Спектр-Радіоастрон». Зараз вчені Радіоастрономічного інституту НАН України, Головної астрономічної обсерваторії НАН України, Науково-дослідного інституту «Кримська астрофізична обсерваторія» МОНМС України беруть участь у відповідній програмі досліджень.

Установи відділень фізико-технічних проблем матеріалознавства, загальної біології, інформатики, фізики і астрономії НАН України продовжували роботу з підготовки та реалізації спільних українсько-російських експериментів на борту Російського сегмента Міжнародної космічної станції (РС МКС). З 7 експериментів першої черги виконання («Планетний моніторинг», «Біосорбент», «Обстановка», «Трубка»,

«Морфос-В», «Біолабораторія-М» та «Біополімер») проекти «Обстановка» та «Біополімер» заплановано для реалізації в 2012 р.

На виконання зазначених проектів виділялися вкрай обмежені кошти, що призводило до значної затримки виконання космічних проектів, у тому числі міжнародних, а також фактичного припинення перспективних досліджень і розробок.

Разом з тим у ході виконання наукового проекту «Фізичні основи, методи та інформаційні технології створення нового покоління приладів та систем для космічних досліджень» і цільових комплексних програм фундаментальних досліджень НАН України «Дослідження сонячно-земних зв'язків та їх впливу на функціонування геосистем (ГЕОКОСМОС)» та «Астрофізичні і космологічні проблеми прихованої маси і темної енергії (Космомікрофізика-2)» отримані важливі наукові результати.

Президія НАН України постановляє:

1. Вважати пріоритетними такі напрями наукових космічних досліджень в НАН України на найближчу перспективу, як:

- розробка наукових основ програмного забезпечення створення та функціонування національних систем дистанційного зондування Землі (GEO-UA), моніторингу сонячно-земних та іоносферних зв'язків (Іоносат), координатно-часового та навігаційного забезпечення (КВО);
- розробка наукових основ створення відповідних приладів та систем обробки інформації для виконання досліджень за міжнародними науковими програмами, зокрема на міжнародній космічній станції;
- теоретичні та методичні основи перспективних космічних проектів України, зокрема з позаатмосферної астрономії, космічної біології тощо, та проведення відповідних експериментів;
- розробка нових матеріалів, конструкцій та приладів для перспективних космічних досліджень;
- правове та інформаційне забезпечення космічної діяльності в Україні.

2. З метою реалізації досліджень з цих напрямів започаткувати в НАН України Цільову комплексну програму НАН України з наукових космічних досліджень на 2012-2016 рр. (далі – Програма), передбачивши її фінансування на рівні 4,3 млн.грн. починаючи з 2012 року.

3. Затвердити Концепцію Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень (додається). Взяти до відома, що згідно з концепцією зазначеної Програми з метою підвищення рівня координації космічних досліджень в рамках першого етапу виконання Програми передбачається участь установ НАН України у міжнародних космічних проектах, у тому числі на РС МКС, та завершення у 2012 р. таких наукових проектів та цільових програм наукових досліджень:

- «Фізичні основи, методи та інформаційні технології створення нового покоління приладів та систем для космічних досліджень»;

– «Дослідження сонячно-земних зв'язків та їх впливу на функціонування геосистем (ГЕОКОСМОС)»;

– «Астрофізичні і космологічні проблеми прихованої маси і темної енергії (Космомікрофізика-2)».

4. Затвердити склад Наукової ради Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2012-2016 рр. (додається).

5. Призначити академіка НАН України Я.С.Яцківа керівником Цільової комплексної програми НАН України з наукових космічних досліджень на 2012-2016 рр.

6. Доручити Науковій раді Програми відповідно до Положення про порядок формування цільових комплексних програм наукових досліджень НАН України у двотижневий термін після прийняття рішення про виділення коштів на фінансування виконання завдань зазначеної Програми провести конкурс її проектів, забезпечивши високий рівень наукової експертизи, та подати їх до Президії НАН України на затвердження в установленому порядку.

7. Науково-організаційному відділу Президії НАН України разом з Фінансово-економічним відділом при підготовці пропозицій щодо розподілу бюджетних асигнувань на 2012 р. та при формуванні бюджетних запитів НАН України на 2013 та наступні роки передбачати необхідні кошти на зазначену Програму.

8. Вважати за доцільне звернутися до Державного космічного агентства України з пропозицією щодо спільного з НАН України фінансування та координації наукових космічних досліджень. Раді з космічних досліджень НАН України підготувати проект зазначеного звернення.

9. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

В.Ф.Мачулін